

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจในปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันทางธุรกิจสูง ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ ต้องปรับตัวและพัฒนาศักยภาพภายในธุรกิจของตนให้สามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ นอกจากการพัฒนาปรับปรุงด้านเทคโนโลยีที่สำคัญแล้ว ข้อมูลข่าวสารทางการเงินก็มีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและปรับใช้กับการดำเนินธุรกิจด้วย

ในปี พ.ศ. 2540 ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถาบันการเงิน สาเหตุหลักที่ก่อให้เกิดความเสียหายจากวิกฤติดังกล่าว คือ การทุจริตและการบริหารงานที่ผิดพลาด รวมถึงความไม่โปร่งใสของข้อมูลข่าวสารทางการเงินที่กิจการเปิดเผยสู่สาธารณชน ผลจากวิกฤติเศรษฐกิจดังกล่าวทำให้ประเทศไทยต้องรับความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ(IMF) ซึ่งมีเงื่อนไขให้ไทยต้องปรับปรุงแก้ไขระบบบัญชีให้ทันต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป และต้องปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีสากลมากขึ้น โดยเฉพาะการปรับปรุงการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปอย่างถูกต้องทันเวลา และเชื่อถือได้

สิ่งหนึ่งที่จะทำให้ นักลงทุนเกิดความมั่นใจ และผลักดันให้เกิดการลงทุนให้มากพอเพียงกับความต้องการ คือ ข้อมูลที่เชื่อถือได้ นำไปสู่การตัดสินใจลงทุน ข้อมูลของสถาบันการเงินนั้นต้องบ่งบอกถึงความมั่นคงของกิจการ สถาบันการเงินเป็นภาคธุรกิจที่มีความสำคัญและมีอิทธิพลอย่างกว้างขวาง บุคคลธรรมดาและกิจการต่าง ๆ ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์จากสถาบันการเงินในฐานะเป็นผู้ฝากเงินหรือผู้ยืมเงิน สถาบันการเงินมีบทบาทที่สำคัญในการคงไว้ซึ่งความเชื่อถือในระบบการเงิน โดยผ่านความสัมพันธ์อันใกล้ชิดในการกำกับและควบคุมดูแลอย่างเข้มงวดจากหน่วยงานของรัฐและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น ความมั่นคงของสถาบันการเงินจึงเป็นที่สนใจและควรคำนึงถึงอย่างมาก ดังนั้น ผู้ใช้ทางการเงินของกิจการย่อมต้องการข้อมูลที่เกี่ยวข้องกันและเชื่อถือได้ และสามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้ อันจะช่วยให้ผู้ใช้ทางการเงินสามารถประเมินฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจในอนาคตต่อไปได้ นอกจากนี้ผู้ใช้ ทางการเงินยังต้องการข้อมูลที่จะช่วยให้สามารถเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานอันมีลักษณะเฉพาะของกิจการสถาบันการเงินได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นเพื่อให้การเปิดเผย

ข้อมูลในงบการเงินของสถาบันการเงินสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงิน โดยไม่เฉพาะเจาะจงว่าต้องเป็นนักลงทุนเพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้ใช้งบการเงินรวมถึงเจ้าหน้าที่ของกิจการ ลูกจ้าง ผู้ให้กู้ รัฐบาลและหน่วยงานของราชการ ฯลฯ ต่างต้องการการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของกิจการธนาคารที่จำเป็นต้องมีรายละเอียดอย่างเพียงพอ

การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 27 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของสถาบันการเงิน ตามมาตรฐานดังกล่าวได้กำหนดให้มีการนำเสนองบการเงินอย่างมีหลักเกณฑ์ และกำหนดข้อมูลพื้นฐานที่ควรนำเสนอในงบการเงินของกิจการธนาคาร เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินมีความน่าเชื่อถือ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของงบการเงินที่งบการเงินของกิจการควรให้ประโยชน์แก่ทุกฝ่ายที่สนใจกิจการ ข้อมูลทางการบัญชีที่ปรากฏในงบการเงินจึงควรให้ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการดำเนินงาน กระแสเงินสด สภาพคล่อง ผลตอบแทนจากการลงทุน ความสามารถในการชำระหนี้ และทรัพยากรทางเศรษฐกิจของกิจการ เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาเรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยศึกษาว่ามีการเปิดเผยข้อมูลเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 27 เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของกิจการธนาคารและสถาบันการเงินคล้ายคลึงกัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาลักษณะการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีและงบการเงินของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 คำนิยามศัพท์

การเปิดเผยข้อมูล (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2538:42) หมายถึง คำอธิบายหรือตัวอย่างประกอบรายงานหรืองบการเงินซึ่งให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือรายละเอียดเพื่อช่วยให้ตีความรายงานหรืองบการเงินนั้นได้ดีขึ้น

การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงิน (สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, 2528:1) หมายถึง การจัดรูปแบบ การจัดลำดับ และการแยกประเภทข้อความและรายการ การใช้ถ้อยคำศัพท์ทางวิชาการ การให้รายละเอียดประกอบและการระบุหลักเกณฑ์ที่ใช้คำนวณ รวมถึงหมายเหตุประกอบงบการเงิน

งบการเงิน (เมฆากุล เกียรติกระจาย และศิลาพร ศรีจันทเพชร, 2547:18-1) งบการเงิน
หมายรวมถึง งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงในส่วนของผู้ถือหุ้น งบกระแสเงินสด
และหมายเหตุประกอบงบการเงิน

บริษัทจดทะเบียนกลุ่มธนาคารและสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง
ประเทศไทย หมายถึง บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสถาบันการเงิน
ในปี พ.ศ. 2546 และในปี พ.ศ. 2547

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงลักษณะการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีและงบการเงินของสถาบัน
การเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved